

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:2

2012-06-28

M2011/2394/Ma/M

Miljödepartementet

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
871 86 Härnösand

Begäran från Timrå kommun att regeringen prövar överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

---

Regeringens beslut

Regeringen överlämnar ärendet till Länsstyrelsen i Västernorrlands län för ny handläggning och prövning.

Ärendet

Timrå kommun har hos Länsstyrelsen i Västernorrlands län begärt att få överta tillsynen enligt miljöbalken över ett flertal miljöfarliga verksamheter i kommunen.

Länsstyrelsen har den 31 mars 2011 beslutat att överlåta den operativa tillsynen enligt miljöbalken enligt Timrå kommuns begäran med undantag av Näs avloppsreningsverk och Omegalax fiskodling. Som skäl för sitt beslut har länsstyrelsen anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen har i tre beslut från 1984, 1990 och 1997 överlåtit tillsyn enligt miljöskyddslagen till kommunen. Besluten innebär att all tillsyn över miljöfarlig verksamhet, med undantag för verksamheter med beteckningen A1 och materialtäkter, har överlåtit till kommunen. Eftersom besluten meddelats med stöd av den tidigare gällande miljöskyddslagen anser länsstyrelsen att ett nytt beslut ska fattas. Vid bedömningen av vilken tillsyn som kan överlåtas har länsstyrelsen lagt stor vikt vid att tydliggöra tillsynsansvaret. Dessutom har ny kunskap om verksamheter, nya förutsättningar enligt EU-rättsakter och svensk lagstiftning samt myndigheternas uppdrag vägts in. Som huvudregel är det ändamålsenligt att överlåta enstaka objekt i stället för hela grupper. Det kan generellt sett inte anses som lämpligt att överlåta verksamheter med kommunöverskridande påverkan. Överlåtelse bör ske när det är effektivast att kommunen bedriver tillsynen. Det förutsätter också att överlåten tillsyn kan följas upp. Enligt miljötillsynsförordningen ska vid bedömningen av om tillsyn kan överlåtas beaktas länsstyrelsens egna förutsättningar att ge en effektiv tillsynsvägledning och möjligheterna att inom ett län utöva en effektiv

tillsyn. Enligt förordningen ska länsstyrelsen regelbundet följa upp och utvärdera den tillsyn som överlåtits till kommunen. Länsstyrelsen anser därför att beslutet om överlåtelse ska förenas med villkor som underlag för denna uppföljning. Avloppsfrågor hanteras i stor omfattning inom kommunerna, vilket innebär att det är väsentligt att länsstyrelsen kan bedriva en effektiv tillsynsvägledning inom området. En viktig förutsättning för det är att det inom länsstyrelsen finns hög kompetens och erfarenhet om avloppsrening och reningstekniker. En förutsättning för att kunna upprätthålla tillsynsvägledningen är att operativ tillsyn över reningsverk och reningstekniker bedrivs inom myndigheten. Avloppsreningsverk med en belastning över 10 000 personequivallenter eller mer bedömer länsstyrelsen dessutom ha en kommunöverskridande påverkan. Detta gäller Näs reningsverk. Fiskodling är en sådan verksamhet där fiskerilagstiftningen bör samordnas med miljöbalkstillsynen och där även veterinära frågor är av betydelse. Frågorna är i många fall integrerade trots olika lagstiftning. Verksamheten vid kassodling kan även befaras ha en kommunöverskridande påverkan avseende näringsutsläpp. Det är lämpligt att tillsynen över verksamheterna samordnas inom regionen och nationellt. Länsstyrelsen bedömer att det inte är lämpligt att överlåta tillsyn över kassodling i länet.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har den 16 juni 2011 till Miljödepartementet överlämnat Timrå kommuns begäran om att få överta den operativa tillsynen även för Omegalax fiskodling och Näs avloppsreningsverk. Länsstyrelsen har i ett senare yttrande anfört att beslutet i den del det avser Omegalax fiskodling grundades på felaktiga fakta och att länsstyrelsen avser att överlåta tillsynen över den verksamheten till kommunen.

Timrå kommun har anfört i huvudsak följande. I dag har kommunen tillsyn över Näs avloppsreningsverk. Länsstyrelsen har som skäl för att återta tillsynen över Näs avloppsreningsverk anfört att man vill ha en viss tillsyn för att upprätthålla kompetensen. Kommunen efterlyser i så fall ett helhetsgrepp över hela länet. Länsstyrelsen har i dag tillsyn över vissa avloppsreningsverk och borde motivera behovet av egen tillsyn utifrån vilka reningsverk som finns och vilka storlekar dessa har totalt sett över länet. Det skulle ge transparens och tydlighet. Det är oklart varför länsstyrelsen har ansett att ett avloppsreningsverk med 10 000 personequivallenter anslutna innebär en kommunöverskridande påverkan. Även övriga verk släpper ut läkemedelsrester och kemikalier. Kommunen upplever länsstyrelsens återkallelse av tillsynen som godtycklig och i avsaknad av sakliga argument. Kommunen vill särskilt framhålla fördelarna och samordningsvinsterna med att tillsynen samordnas så att samma tillsynsmyndighet ansvarar för hela spannet, från prövning av enskilda avlopp till tillsyn över det största reningsverket i kommunen. Timrå, Sundsvalls och Nordanstigs kommuner äger gemensamt Mitt Sverige Vatten. Mitt Sverige Vatten behandlar sina verksamheter i ett sammanhang bl.a. när de tar fram kontrollprogram och åtgärdsplaner. Att ha

skilda tillsynsmyndigheter för dessa verksamheter medför onödig byråkrati och försämrar helhetsbilden. Länsstyrelsen ställer långtgående krav på rapportering av tillsynen av de verksamheter som kommunen tar över, punkt 7 i beslutet. Kommunen anser att detta krav är oskäligt och att det tar för stora resurser i anspråk som i stället ska användas till tillsyn.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande till regeringen anfört i huvudsak följande. 10 000 personekvivalenter är en lämplig gränsdragning när tillsynen inte bör överlåtas, vilket innebär att tillsynen över Näs avloppsreningsverk inte bör överlåtas. Det är att betrakta som ett större punktutsläpp som bedöms ha en kommunöverskridande påverkan. Utsläpp från Näs avloppsreningsverk sker till Klingerfjärden som berör två kommuner. Länsstyrelsen bedömer inte att kommunen riskerar att mista helhetsbilden över rening av avloppsvatten. Länsstyrelsens ambition är att kommunen även fortsättningsvis ges tillfälle att medverka vid tillsynsbesök och ta del av beslut. Länsstyrelsen vidhåller även att kommunen bör rapportera överlåten tillsyn enligt de utgångspunkter länsstyrelsen anger i beslutet.

Skälen för regeringens beslut

En ny miljötillsynsförordning (2011:13) trädde i kraft den 1 mars 2011. Genom förordningen upphävs förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Äldre föreskrifter gäller i fråga om tillsynsärenden som har inletts före ikraftträdandet.

Regeringen konstaterar att det aktuella ärendet har inletts innan miljö-tillsynsförordningen trädde i kraft. Regeringen finner dock inte skäl att återförvisa ärendet till länsstyrelsen för förnyad prövning på den grunden eftersom en förnyad prövning inte kan antas innebära någon skillnad i sak.

Miljö-tillsynsförordningen innebär till viss del en förändring av den tidigare ansvarsfördelningen för operativ tillsyn. De tillägg som gjorts i 20 § punkterna 5 och 6 innebär att vid bedömning om överlåtelse av tillsynen ska vikt även läggas vid länsstyrelsens möjligheter att ge effektiv tillsynsvägledning samt möjligheten att inom länet utöva en effektiv tillsyn. Utgångspunkten vid prövning av överlåtelse bör vara att sammantaget erhålla en så effektiv tillsyn som möjligt med hänsyn till resurser och kompetens så som kunskap om miljöpåverkan och teknik samt närheten till tillsynsobjektet. Kraven på kompetens, resurser och objektivitet ska vara desamma oavsett om tillsynen utförs av länsstyrelsen eller kommunen.

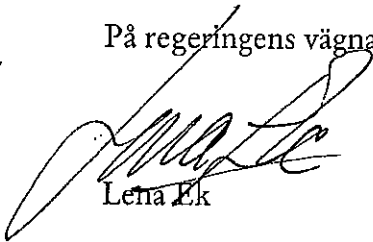
Av 26 kap. 4 § andra stycket miljöbalken framgår att det är regeringen som beslutar om återkallelse om regeringen har beslutat om överlåtelse. Eftersom det i detta fall är länsstyrelsen som från början överlåtit tillsynen till kommunen, kan regeringen inte pröva länsstyrelsens beslut att återkalla tillsynen. Kommunen har dock begärt att få behålla tillsynen

över Näs avloppsreningsverk. Detta får förstås som en sådan begäran om överlåtelse som ska överlämnas till regeringen enligt 26 kap. 4 § första stycket miljöbalken.

Regeringen finner att vad länsstyrelsen anfört som skäl att inte överlåta tillsynen av Näs avloppsreningsverk till kommunen, bl.a. att verksamheten bedöms ha en kommunöverskridande påverkan, följer de kriterier som anges i miljötillsynsförordningen. Regeringen finner inte skäl att göra en annan bedömning än länsstyrelsen i denna del.

Regeringen konstaterar att länsstyrelsen medgett att beslutet att inte överlåta tillsynen över Omegalax fiskodling är fattat på felaktiga grunder och att länsstyrelsen avser att fatta ett nytt beslut i denna fråga. När det gäller villkor i ett beslut om överlåtelse skapar sådana villkor oklarhet om beslutets giltighet. Den information som länsstyrelsen behöver för sin tillsynsvägledning bör begäras i ett särskilt beslut med hänvisning till 14 § miljötillsynsförordningen. Den information som länsstyrelsen anser sig behöva för sin uppföljning och utvärdering kan även den lämnas på ett administrativt enklare sätt, t.ex. i samband med att länsstyrelsen gör kommunbesök. Regeringen bedömer vidare att det inte är rimligt att ställa omfattande krav på rapportering på det sätt länsstyrelsen gjort i beslutet. Sammantaget finner regeringen därför att ärendet bör återförvisas till länsstyrelsen för ny handläggning och prövning.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Marie Becker

Kopia till

Naturvårdsverket
Timrå kommun